

جنبه های روانشناختی اینفودمی در پاندمی

ارسیا تقوا

روانپزشک

یازدهمین همایش سلامت روان و رسانه

پنج شنبه ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱

اینفودمی

- گسترش فزاینده اطلاعات نادرست و درست
- بیشتر در ارتباط با بیماری ها
- عدم تمیز اطلاعات درست از غلط توسط مخاطبین
- information pollution
- Digital pandemic
- بهایی که بشر جدید برای جهانی شدن globalization می پردازد

طی اینفو دمی

- Avoidance hypothesis
- Compliance hypothesis
- دیسترس در مواجهه با اطلاعات اپیدمی باعث همکاری بهتر می شه
- دیسترس باعث می شه از اخبار بد اجتناب کنیم
- طی اجتناب حس همکاری با درمان کم می شود
- بنابراین دیسترس تا به مرحله اجتناب نرسیده می تواند کمک کننده باشد

تاریخچه

- اولین بار ۲۰۰۳ در ارتباط با SARS
- دیوید روتکف [David Rothkopf](#) آن را برای توصیف وضعیتی ابداع کرد که در آن واقعیت با ترس، حدس و گمان و شایعه، تقویت شده و به سرعت در سراسر جهان توسط **فناوری های اطلاعاتی مدرن** منتشر می شود
- بر اقتصاد، سیاست و امنیت تأثیر می گذارد
- سازمان ملل و سازمان جهانی بهداشت از پاندمی کرونا آن را به کار بردند

تاریخچه

- در ایام کرونا مطالعه ای در ایتالیا: ۴۶۰۰۰ پست در توییتر حاوی اطلاعات نادرست (Hollowood & Mostrous, [2020](#))
- پست هایی که توسط بات ها و ماشین تولید می شه
- مطالعه در انگلستان: ۴۶ درصد حداقل یک بار در معرض اطلاعات نادرست درباره کرونا
- و ۴۰ درصد گفته بودند نمی توانند اطلاعات درست و غلط را تشخیص بدهند
- و در آمریکا این تعداد ۶۴ درصد بود
- در کنفرانس مونیخ ۲۰۲۰ تدریس آدنهام (WHO): ما فقط با کرونا نمی جنگیم با اینفودمی هم در حال جنگیم
- قبلا هم بود اما فضای مجازی باعث شد اینفودمی شدیدتر و سریع تر
- سه میلیارد نفر از فضای مجازی استفاده طولانی

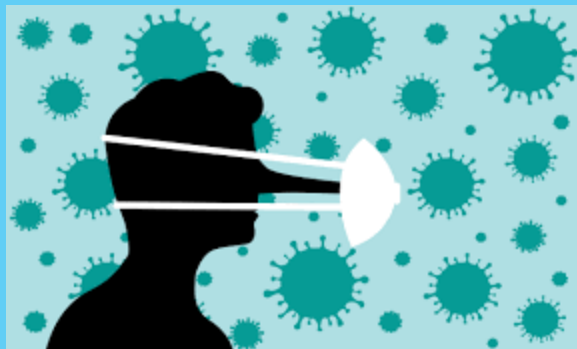
تاریخچه

- سرعت رشد سریع تر ویروس نسبت به سرعت کند علم
- خلا میان نگرانی موجود از سرایت بیماری و یافته های علمی کم
- سرعت رشد سریع تر اینفودمی از ویروس
- مطالعه کشورهای که بیشتر سرایت کرونا داشتند اینفودمی هم بیشتر بود.
- ابهام سبب تشدید
- Mass hysteria در اپیدمی ها

Disinfodemic# misinformation

- در اولی رایج اطلاعات نادرست از روی قصد و نیت برای فریب
- و در دومی اطلاعات غلط بدون قصد و نیت

مطالعه ها

- چین: در زمان پاندمی آن ها که بیشتر سراغ رسانه ها رفته بودند بیشتر عواطف منفی، اضطراب، استرس و بد خوابی
- ایتالیا: استفاده بیشتر از رسانه در زمان پاندمی و به هم خوردن سیکل خواب بیداری

مطالعه های روانشناختی

- طی مصیبت ها و بلایا کسانی که بیشتر در معرض رسانه ها هستند
- شانس بیشتری برای ابتلا به PTSD، اضطراب و افسردگی دارند

انتقاد به اینفودمی

- تمرکز اینفودمیک اغلب بر روی "تئوریسین های توطئه و فروشندگان روغن مار snake-oil salesmen"
- اقدامات مشکل ساز و پیام های گیج کننده دولت ها و ارگان های بهداشت عمومی را در طول همه گیری نادیده می گیرند
- این اصطلاح گمراه کننده و ساده انگارانه است

نمونه ی اطلاعات نادرست در پاندمی (راه حل های ساده)

- مصرف الکل و تریاک نقش محافظتی دارد
- مصرف بعضی غذاها در طب سنتی مثل سیر نقش محافظتی
- رطوبت و گرما مانع انتقال کووید
- برف و سرما ویروس کش
- حمام داغ
- انتقال از طریق نیش پشه
- خشک کن ها ویروس را می کشند
- لامپ های فرابنفش
- شفا بخشی کلروکوپین
- 5G باعث انتقال

تئوری توطئه

ذهن های حساستر دنبال تحلیل و راه حل هایی ساده:

- بیمار صفر patient zero
- عقیم سازی
- مخاطب فراوان کانال فرانسوی طی سه هفته به یک میلیون

مطالعه ای در آمریکا درباره کرونا

- اطلاعات نادرست درباره کووید از همان معبر و مسیری مردم را تحت تاثیر قرار می دهد
- که موضوعاتی مثل تروریسم، سکسیسم، مهاجرت و تبعیض نژادی

Pew Research Center. (2019). "Many Americans say made-up news is a problem that needs to be fixed." at: <https://www.journalism.org/2019/06/05/many-americans-say-made-up-news-is-a-critical-problem-that-needs-to-be-fixed/>

با گسترش کرونا

- کاهش هم دلی (امپاتی) و افزایش attribution و سرزنش
- بیشتر شدن استیگما : دوری از چینی ها و زردپوست ها
- ویروس ووهان
- فقرا و نیروی کارگر بیشتر به عنوان منبع انتشار مطرح شدند
- برغم احترام نسبت به نیروی پزشکی اما از آن ها اجتناب
- xenophobia

نمونه فرهنگی متفاوت

- تفاوت نمونه های مطرح :

لایه اوزون – نشت آزمایشگاهی و دستکاری ژنتیک - شبکه
5G(پاکستان و انگلستان)

- در درمان استفاده از الکل در ایران خوردن مایع سفید کننده
در امریکا

A Royal Society and British Academy

- دلایل وجود اطلاعات نادرست درباره واکسن کرونا:
- (۱) بی اعتمادی به علم و استفاده انتخابی از توان متخصص
- (۲) بی اعتمادی به شرکت های داروسازی و دولت
- (۳) توضیحات صریح
- (۴) استفاده از احساسات
- (۵) اتاقک های اکو echo chambers

نتیجه یک مطالعه درباره رسانه ها در پاندمی

- بین مارس تا آوریل ۲۰۲۰ مردم دنیا از طریق رسانه های اجتماعی بیشتر اطلاعات نادرست شنیدند تا اطلاعات درست

بررسی علمی سایت ها مرتبط با کرونا

- (HONcode), the Journal of the American Medical Association (JAMA) benchmark, the DISCERN
- ۱۱۰ سایت اطلاع رسانی درباره کووید: ۷۰ درصد درستی کمی گرفتند

علل تمایل به اینفودمی در پاندمی

یک دروغ می تواند دور دنیا را بچرخد قبل از اینکه حقیقت چکمه های خود را به پا کند (پرچت، ۲۰۱۳).

- ترس
- عدم امنیت
- اضطراب
- شایعه (خشم های پنهان، آرزوها و...)
- توجه طلبی
- یادگیری اجتماعی
- خطای انتساب attributional bias

علل تمایل با اینفو دمی

- مردم تمایل دارند اطلاعاتی را باور کنند که احساسات و باورهای شخصی آنها را جلب می کند (Maoret, [2017](#))
- نه اطلاعات درست و علمی
- افراد psychologically vulnerable
- وجود برداشت ناقص
- تفسیرهای غیر واقعی
- psychologically expected fact مثل ویتامین D

تمایل به اینفوادمی

• موضوعات اینفوادمی :

- (۱) محتمل
- (۲) ساده شده
- (۳) قابل فهم برای مردم
- (۴) قسمت کوچکی از حقیقت که ساده است

نقش رسانه ها در ایجاد تاثیرات توده ای

- محتوای دیجیتال می تواند به «روانشناسی توده ای» ختم شود
- عوامل شناختی و عناصر عاطفی مخلوط می شوند
- یک پدیده اجتماعی پیچیده، که در آن تعامل ادراکات، احساسات و افکار باعث پیدایش شناخت های جمعی و احساساتی
- به سطح فردی باز می گردند.
- در نهایت در ساختمان شناختی فرد باز تعریف می شود
- اطلاعات مربوط به اخبار جعلی با بالاترین پتانسیل بازسازی شناختی ناکارآمد

کراوس Krause

- اطلاعات نادرست وقتی مورد چالش قرار می گیرد به راحتی اصلاح پذیر نیست
- با تبدیل به meme و myth ها برای خود هویت پایدار پیدا می کنند

انواع mis or disinformation

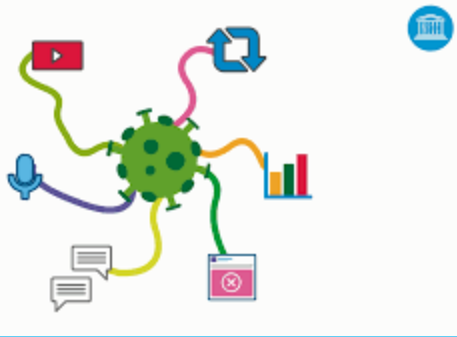
- Misleading: گمراه کننده
- Satire or parody: بدون نیت فریب و آسیب به قصد تمسخر
- Fabricated: صد در صد نادرست
- Imposter: جعل منابع واقعی
- Manipulated: دستکاری در محتوای خبر جهت فریب
- False context: خبر درست در بستر نادرست
- False connection: تیتیر، کپشن یا تصاویر نادرست

Combating Infodemic

- Gunther Eysenbach

- (۱) نظارت بر اطلاعات (infoveillance)
- (۲) ایجاد ظرفیت سواد سلامت الکترونیک و سواد علمی
- eHealth literacy
- (۳) تشویق به پالایش دانش و فرآیندهای بهبود کیفیت مانند
بررسی واقعیت
- (۴) ترجمه دقیق و به موقع دانش که عوامل تحریف کننده
مانند تأثیرات سیاسی یا تجاری را به حداقل می رساند

راه های مقابله با اینفودمی

- توجه به جنبه های فرهنگی – اعتبار یابی توییتر
- رسانه های معتبر و حرفه ای fact-checkers
- شنیدن صدای متخصصین
- مسئول سازی تصمیم های مسئولین
- نبرد با سانسور و وزارت حقیقت ministry of truth
- ارتقا دانش سلامت
- کارزارهایی مثل #ThinkBeforeClicking, #ThinkBeforeSharing

راستی آزمایی (2020) Economic Forum

- ۱) پذیرش عدم قطعیت به شکل مسئولانه
- ۲) پرسیدن اطلاعات از کجا آمده است؟
- ۳) تعیین اینکه چه کسی از این ادعا پشتیبانی می کند

رسانه به مثابه شمشیر دو لبه

معایب

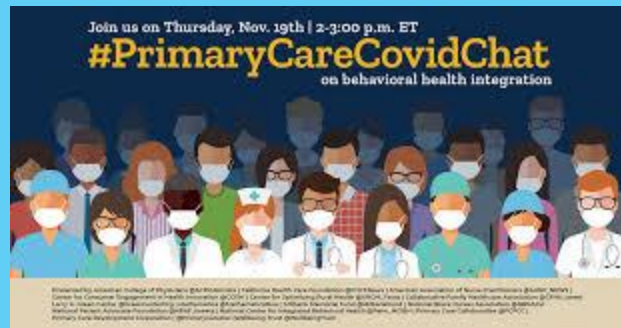
- ارسال اطلاعات نادرست
- انگ اجتماعی
- othering انگشت سرزنش به دیگران

فواید

- راستی آزمایی
- رفع تنهایی
- اطلاع رسانی عمومی
- نظارت و سرشماری
- آموزش

راه های مقابله با اینفودمی

- فیس بوک توئیتر و اینستاگرام خودشان را به pub med و Google scholar وصل کردن
- اینفودمیولوژی هم زمان با اپیدمیولوژی مطالعه شود
- ماهیت علم از جنس خم رنگری نیست!

rebuttal framework

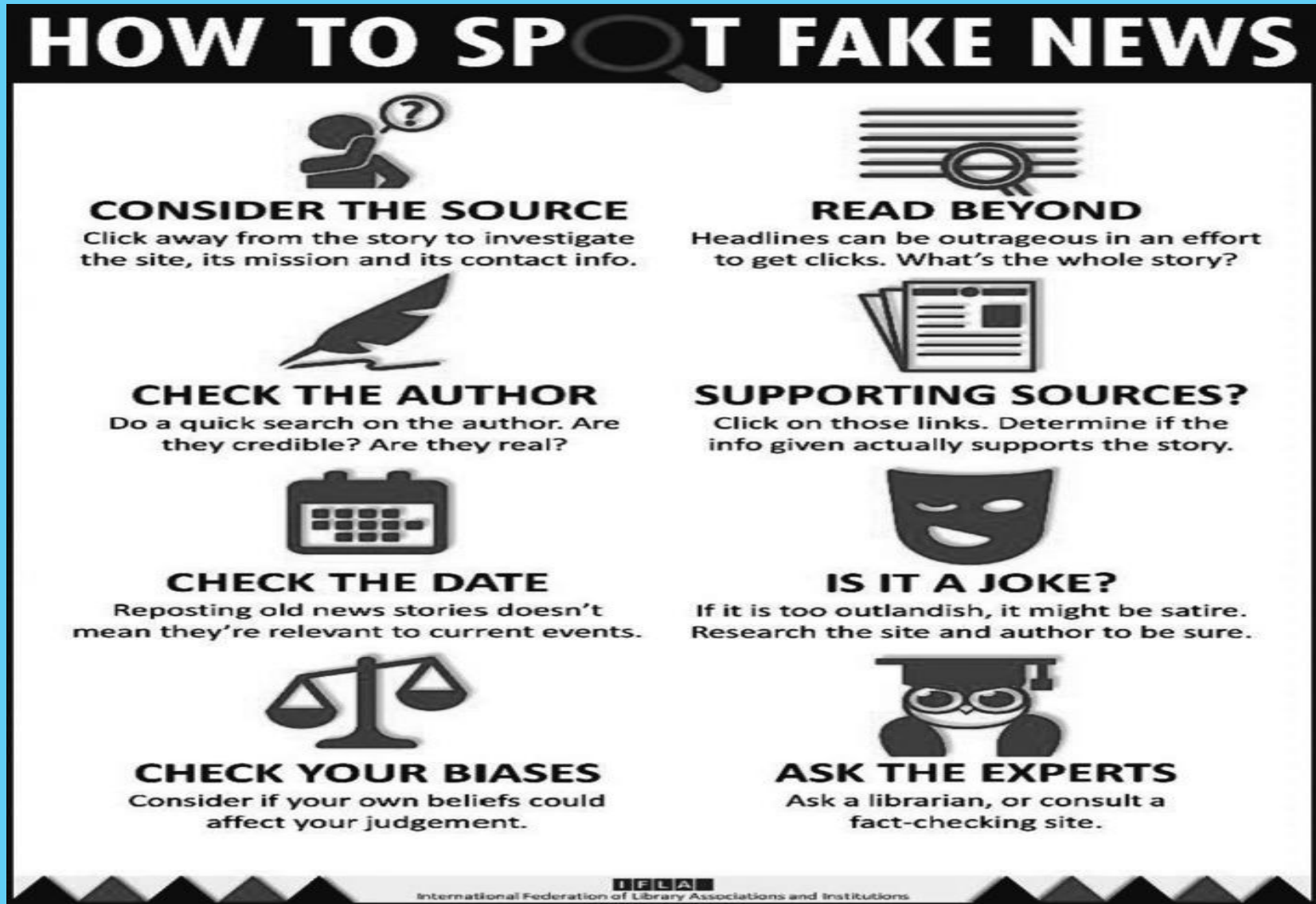
- انکار کنندگان علم از پنج طریق عمل می کنند:
 - ۱- ناچیز انگاشتن تهدید بیماری
 - ۲- زیر سوال بردن ایمنی واکسن
 - ۳- پیش نهاد درمان های جایگزین (آلترناتیو)
 - ۴- زیر سوال بردن مراکز علمی
 - ۵- تشکیک در تاثیر واکسن

فرهنگ سازی

- فاصله گذاری فیزیکی به جای فاصله گذاری اجتماعی.
- مدیا می تواند فاصله اجتماعی را پر کند
- هشتک . منابع رسمی آمریکا هشتک های مخصوص خودشان دارند. و اینفلوئنسر ها هشتک های خودشان
- تاکید سازمان جهانی بهداشت (WHO) بر مطالعات علوم اجتماعی

۸ راه تشخیص اطلاعات نادرست (IFLA, [2016](#))

نمونه ای از اقدام ها بر علیه اینفودمی

Viruses cannot travel on radio waves/mobile networks.

COVID-19 is spreading in many countries that do not have 5G mobile networks.

COVID-19 is spread through respiratory droplets when an infected person coughs, sneezes or speaks.

People can also be infected by touching a contaminated surface and then their eyes, mouth or nose.

FACT:
5G mobile networks
DO NOT spread COVID-19

چند سایت معتبر برای عموم

- National Command and Control Centre for COVID-19 in Pakistan <http://covid.gov.pk/> This provides a real-time Pakistan and Worldwide COVID-19 update
- UK officialWebsite <https://www.gov.uk/coronavirus>
- World Health Organization <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>